

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
DHE SPORTIT
AGJENCIA KOMBËTARE E PROVIMEVE

PROVIMI ME ZGJEDHJE I MATURËS SHTETËRORE 2016

SKEMA E VLERËSIMIT TË TESTIT

Lënda: Gjeografi bërthamë

Varianti A

Udhëzime të përgjithshme

- Testi përmban në total 40 pikë
- Testi ka 20 pyetje: 10 me zgjedhje dhe 10 me zhvillim
- Për pyetjet me zgjedhje përgjigja e saktë vlerësohet me 1 pikë
- Për pyetjet me zhvillim janë dhënë modele përgjigjesh të sakta.

• *Pyetjet me zgjedhje*

Numri i Pyetjes	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Përgjigja e saktë	D	B	A	B	A	D	C	D	A	D

• *Pyetjet me zhvillim*

Pyetja 11 **3 pikë**

Përgjigje

- Projeksioni azimutal polar
- Poli i veriut
- Nëpërmjet vijave të drejta

Nxënësi fiton:

- 3 pikë** Nëse përcakton tre nga të mësipërmet
2 pikë Nëse përcakton dy nga të mësipërmet
1 pikë Nëse përcakton një nga të mësipërmet
0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare

Pyetja 12 **3 pikë****Model pergjigjeje**

Nxënësi ka të drejtë.

Në figurën e parë paraqitet stina e verës ndërsa në të dytën, stina e dimrit.

Argumentet:

Gjatë stinës së verës:

- Dielli qëndron më lart në horizont
- Këndi i rënies së rrezeve të Diellit është më i madh.
- Dielli lind në verilindje dhe perëndon në veriperëndim.

Në figurën e dytë paraqitet stina e dimrit, pasi Dielli është më poshtë në horizont dhe këndi i rënies së rrezeve të tij është i vogël. Dielli lind në juglindje dhe perëndon në jugperëndim.

Nxënësi fiton:

3 pikë Nëse përcakton se nxënësi ka të drejtë dhe jep tre argumente

2 pikë Nëse përcakton se nxënësi ka të drejtë dhe jep dy nga argumentet

1 pikë Nëse përcakton se nxënësi ka të drejtë dhe jep një nga argumentet

0 pikë Nëse thjesht përcakton se nxënësi ka të drejtë pa dhënë asnjë argument OSE
nuk përgjigjet fare

Pyetja 13 **3 pikë****Model përgjigjeje**

a) Veprimtaria karstike ndodh në shkëmbinj gëlqerorë, OSE gipse OSE dolomite.

b) Duhet që shkëmbinj të gëlqerorë, gipse apo dolomite, të kenë të çara në mënyrë që uji të depërtojë lehtësisht në brendësi

- Reshjet të jenë të bollshme.
- Pjerrësia e territorit të jetë e vogël, në mënyrë që uji të qëndrojë për një kohë të gjatë.
- Sasia e CO₂ të jetë e lartë

Nxënësi fiton:

3 pikë Nëse përcakton një nga tipat e shkëmbinjve ku zhvillohet karsti dhe dy nga kushtet e zhvillimit të tij

OSE

2 pikë Nëse përcakton një nga tipat e shkëmbinjve ku zhvillohet karsti dhe një nga kushtet e zhvillimit të tij

1 pikë Nëse përcakton një nga tipat e shkëmbinjve ku zhvillohet karsti

0 pikë Nëse jep kushtet pa gjetur saktë një nga tipat e shkëmbinjve ku zhvillohet karsti OSE
nuk përgjigjet fare

Pyetja 14 **3 pikë****Përgjigje**

Në rrjedhën e sipërme mbizotëron veprimtaria **gërryese** sepse:

- Pjerrësia e shtratit është më e madhe
 - Shpejtësia e rrjedhjes së lumit është më e madhe
- Procesi i gërryerjes favorizohet më tepër atëherë kur:*
- bimësia është e pakët,
 - shtrati i lumit përbëhet nga shkëmbinj të butë (ranorë, argjilë)

Nxënësi fiton:

3 pikë Nëse përcakton rrjedhën e lumit ku ndodh veprimtaria gërryese dhe nëse jep dy nga arsyet për këtë fakt.

OSE

2 pikë Nëse përcakton rrjedhën e lumit ku ndodh veprimtaria gërryese dhe jep një nga arsyet për këtë fakt.

1 pikë Nëse përcakton rrjedhën e lumit ku ndodh veprimtaria gërryese **OSE** jep një nga arsyet për këtë fakt.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim **OSE** nuk përgjigjet fare

Pyetja 15 **3 pikë****Përgjigje:**

- a) Gjatë periudhës së akullnajave formohen lëvizje luhatëse negative ose ulëse, ndërsa pas shkrirjes së tyre, lëvizje luhatëse pozitive ose ngritëse.
- b) Ndryshon sipërfaqja e kontinenteve dhe oqeanëve OSE
ndryshon raporti midis tokës dhe detit, pra kur ndodhin lëvizje luhatëse negative, rritet sipërfaqja ujore në kurriz të asaj tokësore dhe e kundërta.

Nxënësi fiton:

3 pikë Nëse përcakton tipat e lëvizjeve luhatëse dhe një nga pasojat e tyre.

OSE

2 pikë Nëse përcakton një nga tipat e lëvizjeve luhatëse dhe një nga pasojat e tyre OSE 2 nga tipet e lëvizjeve

1 pikë Nëse përcakton tipat e lëvizjeve luhatëse OSE një nga pasojat e tyre

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 16 **3 pikë****përgjigje**

- Zhvillohet erozion i fuqishëm
- Relievi është i butë
- Pjerrësia e shpateve është e vogël
- Relievi është tepër i copëtuar
- Bimësia është e varfër.

Nxënësi fiton:

3 pikë Nëse shkruan tri nga karakteristikat;

OSE

2 pikë Nëse shkruan dy nga karakteristikat;

1 pikë Nëse shkruan një nga karakteristikat;

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare

Pyetja 17 **3 pikë****Model përgjigjeje**

Vendi X gjendet në pikën e bashkimit të dy lumenjve.

Transporti i mundësuar nga dy lumenjtë.

Ura i jep akses që të ketë dalje në det në rrugë automobilistike.

Duke qenë pranë dy lumenjve, tokat janë pjellore.

Lartësia e ulët mbi nivelin e detit e cila varion nga 25 – 125 m.

Nxënësi fiton:

3 pikë Nëse identifikon tre nga faktorët

OSE

2 pikë Nëse identifikon dy nga faktorët

1 pikë Nëse identifikon një nga faktorët

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare

Pyetja 18 **3 pikë****Përgjigje:**

Emigrim: largimi i njerëzve nga vendi i tyre

Imigrim: ardhja e njerëzve në vendin pritës

Migrim: lëvizja e njerëzve nga një rajon në tjetrin brenda një shteti.

Nxënësi fiton:

3 pikë Nëse përkufizon saktë tre konceptet

OSE

2 pikë Nëse përkufizon saktë dy nga konceptet

1 pikë Nëse përkufizon saktë një nga konceptet

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 19 **3 pikë****Përgjigje:**

- a) Për krahinat gjeografike ndarja bëhet duke u bazuar vetëm në komponentët e mjedisit gjeografik, ndërsa rajonet gjeografikë trajtojnë në unitet dhe bashkëveprim të gjitha dukuritë gjeografike të mjedisit natyror, zhvillimit ekonomik, human etj.
- b) Shqipëria ndahet në 4 rajone gjeografikë, ndërsa Kosova në 2 rajone gjeografikë

Nxënësi fiton:

3 pikë Nëse shkruan ndryshimin midis krahinave dhe rajoneve dhe përcakton saktë numrin e rajoneve të Shqipërisë dhe Kosovës

OSE

2 pikë Nëse shkruan ndryshimin midis krahinave dhe rajoneve dhe përcakton saktë numrin e rajoneve të Shqipërisë ose Kosovës OSE përcakton saktë numrin e rajoneve të Shqipërisë dhe Kosovës

1 pikë Nëse shkruan ndryshimin midis krahinave dhe rajoneve OSE përcakton saktë numrin e rajoneve të Shqipërisë OSE Kosovës

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 20 **3 pikë**

- a) Forcat e jashtëme
- b) Faktorët e brendshëm si:
 - lëvizjet malformuese (rrudhosjet dhe lëvizjet diferencuese),
 - lëvizjet e ngadalta shekullore,
 - lëvizjet sizmike
 - vullkanet

Faktorët e jashtëm :

- ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore,
- bora dhe ngricat
- akujt në lartësi gjatë katërsorit
- proceset karstike, denuduese,
- veprimtaria e erës, gjallesave etj.

Nxënësi fiton:

3 pikë Nëse përcakton faktorët me ndikimin më të madh në ditët e sotme dhe përcakton një nga faktorët e brendshëm dhe një nga faktorët e jashtëm

OSE

2 pikë Nëse përcakton faktorët me ndikimin më të madh në ditët e sotme dhe përcakton një nga faktorët e brendshëm ose një nga faktorët e jashtëm OSE përcakton një nga faktorët e brendshëm dhe një nga faktorët e jashtëm

1 pikë Nëse përcakton faktorët me ndikimin më të madh në ditët e sotme OSE përcakton një nga faktorët e brendshëm OSE një nga faktorët e jashtëm

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.